

บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการของข้าราชการไทยที่เกิดขึ้นในปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมที่มีการตีแผ่โดยสื่อมวลชนให้เป็นที่รับรู้ในวงกว้างหรือยังมีพฤติกรรมที่ยังไม่เป็นที่รับรู้ก็ตาม ต่างก็สร้างปัญหาให้เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันอย่างกว้างขวาง ทั้งที่เป็นปัญหาโดยตรงและที่เป็นปัญหาโดยอ้อมที่ติดตามมาอีกมากมาย

พฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้มิได้เกิดจากการละทิ้งอุดมการณ์ของข้าราชการในระดับตัวบุคคล หรือเกิดจากการไม่มีศีลธรรมและสำนึกของข้าราชการ แต่พฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้ก็กลับพบว่าเป็นผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมซึ่งอาจแบ่งได้สองส่วนคือ ส่วนแรกเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ส่วนที่สองคือการเปลี่ยนแปลงในระบบราชการเอง การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้ถึงแม้จะเกิดอยู่เสมอ และมีมานานแล้วก็ตาม แต่การเปลี่ยนแปลงนี้กลับเห็นได้ชัดและมีพฤติกรรมที่เห็นได้บ่อยขึ้นในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งส่งผลให้การทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการทวีความรุนแรงมากขึ้นตามลำดับ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อครอบคลุมทั้งในระดับสังคมส่วนรวม ระดับรัฐ และระดับระบบราชการด้วย

จากสภาพดังกล่าวทำให้เราต้องยอมรับถึงสภาพความเป็นจริงสองประการ ประการแรกคือการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะกระทำในจุดใดจุดหนึ่งมิได้ เพราะที่มาของปัญหาเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพสังคมทั้งสามระดับได้แก่ ระดับสังคม ระดับรัฐ และระดับระบบราชการ ดังนั้นการแก้ไขเพื่อปลุกจิตสำนึกและพฤติกรรมของข้าราชการจึงต้องเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาของทั้งสามระดับนี้ด้วย การแก้ปัญหาไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาที่ระดับใดระดับหนึ่ง โดยละเลยการแก้ไขปัญหาระดับอื่น

ประการที่สอง สภาพปัญหาด้านจิตสำนึก และพฤติกรรมของข้าราชการที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมีการสั่งสมใช้ระยะเวลาอันหลายสิบปีจึงเกิดปัญหาเช่นปัจจุบัน ซึ่งจากสภาพดังกล่าวต้องยอมรับว่าการมุ่งหวังที่จะแก้ไขปัญหาด้านจิตสำนึกและพฤติกรรมของข้าราชการให้สำเร็จในระยะเวลานั้นสั้นย่อมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้

การแก้ไขปัญหานี้จึงต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่าย โดยเริ่มจากรัฐ ข้าราชการ ตลอดจนประชาชนทั่วไป มิใช่ปล่อยให้เป็นที่ของใครหรือหน่วยงานใดโดยเฉพาะ ในทำนองเดียวกันผลสำเร็จของการพัฒนาจิตสำนึกของข้าราชการในการบรรเทาการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ก็ย่อมจะเป็นคนในสังคมไทยนั่นเอง

การสร้างสรรค้งานโฆษณาเพื่อการรณรงค์เรื่องการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการซึ่ง

กระทำในนามของสำนักงานป.ป.ป.ก็เป็นแนวทางหนึ่งในการนำเสนอการแก้ไขพฤติกรรมและพัฒนาจิตสำนึกของข้าราชการกรณีการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ ซึ่งเป้าหมายของสารที่ส่งก็คือการมุ่งแสดงถึงลักษณะของพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ โดยแสดงให้เห็นเด่นชัดเป็นรูปธรรมด้วยการเปรียบเทียบข้าราชการที่มีพฤติกรรมในลักษณะดังกล่าวว่าทำตัวเหมือนสัตว์เลื้อยที่มีเจ้าของ ที่ต้องปฏิบัติตนเพื่อหาผลประโยชน์ให้เจ้าของหรือทำให้เจ้าของพึงพอใจ ซึ่งคงจะกระตุ้นเตือนให้ข้าราชการตระหนักและระลึกได้ว่าหน้าที่ของข้าราชการคือการสร้างสรรค์ผลประโยชน์ให้ประเทศชาติ และประชาชน ไม่ใช่หาผลประโยชน์ให้คนใดคนหนึ่ง และจากจุดดีของโฆษณาที่เป็นสื่อที่สามารถกระจายข้อมูลได้ในวงกว้างซึ่งสามารถโน้มน้าวให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคนกลุ่มใหญ่ในสังคมคงจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกับการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาในระดับอื่นๆ และสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาสังคมให้ดีขึ้นมาในระดับหนึ่ง

THAMMASAT UNIVERSITY
สำนักหอสมุด